

УДК 628.49

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ ОБ'ЄКТІВ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано існуючі стани твердих побутових відходів в Україні та проблеми, які існують в цій області, виділені і класифіковані фактори впливу засобів управління відходами.

Ключові слова: тверді побутові відходи, спалювання відходів, звалище відходів, фактори впливу.

АНАЛИЗ ФАКТОРОВ ВОЗДЕЙСТВИЯ ОБЪЕКТОВ ОБРАЩЕНИЯ С ТВЕРДЫМИ БЫТОВЫМИ ОТХОДАМИ В УКРАИНЕ

В статье проанализированы существующие состояния твердых бытовых отходов в Украине и проблемы, которые существуют в этой области, выделены и классифицированы факторы воздействия средств управления отходами.

Ключевые слова: твердые бытовые отходы, сжигание отходов, свалка отходов, факторы воздействия.

ANALYSIS OF IMPACT FACTORS MANAGEMENT FACILITIES WITH SOLID HOUSEHOLD WASTES IN UKRAINE

In the article analyzed the existing state of the solidhouseholdwastes in Ukraine and problems that exist in this area, isolated and classified impact factors management facilities of waste.

Key-word: solid house hold wastes, waste incineration, waste landfill, impact factors

Вступ. В Україні утворюються 37 млн. м³ твердих побутових відходів (далі ТПВ) у рік, (близько 10 млн. т). Вони захороняються на 727 смітниках, загальною площею 3115,3 га [1]. Переважна більшість з них не відповідають нормам екологічної безпеки та перевантажені. Кількість сміттєзвалищ, які перевантажені, – 314 (7%), а 897 сміттєзвалищ (20%) не відповідають нормам екологічної безпеки. Зараз в Україні утилізується та знищується лише незначний обсяг ТПВ (близько 2,5%).

Мета. Проаналізувати існуючий стан сфери поводження з ТПВ в Україні та проблеми, що існують в цій галузі, виокремити та класифікувати фактори впливу об'єктів поводження з ТПВ.

Домінуючим методом поводження з ТПВ в Україні є розміщення та поховання ТПВ на сміттєзвалищах і спеціальних полігонах.

Недолікискладування ТПВ на полігонах: необхідність великої площі землі, складність організації нових сміттєзвалищ у зв'язку з відсутністю не зайнятих земель, значні витрати на транспортування ТПВ з місця вилучення до полігону, втрата компонентів ТПВ, які можна повторно використати, екологічна небезпека, потенційна небезпека в щодо.

Фактори впливу при захороненні на полігонах:

- Токсичні речовини, що містяться у фільтраті, який негативно впливає на підземні, поверхневі води та ґрунт.
- Наявність хімічних реакцій, що забруднюють атмосферу.
- Висока пожежонебезпечність на сміттєзвалищах.

- Перевантаження полігону, що може викликати виникнення несанкціонованих смітників.

Спалювання дозволяє приблизно в 3 рази зменшити вагу відходів, усунути деякі неприємні властивості: запах, виділення токсичних рідин, бактерії.

З чотирьох сміттєспалювальних заводів (Київ, Харків, Севастополь, Дніпропетровськ) працюють лише Київський і Дніпропетровський [2], обладнання яких застаріле і не відповідає сучасним екологічним вимогам, внаслідок чого вони стають джерелом забруднення довкілля.

Фактори впливу приспалюванні ТПВ:

- поховання золи (шлаку) від сміттє-спалювання, яка по вазі складає до 30% від початкової ваги відходів і яка в силу своїх фізико-хімічних властивостей не може бути похована на звичайних звалищах, а потребує спеціальні сховища з контролем очищенням стоків [3].

- Значна наявність в шлаку концентрованих небезпечних речовин, що призводять до забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод

- Значні викиди в атмосферудрібно-дисперсного пилу, оксидів сірки, азоту, фуранами, діоксинами.

- Можливість тимчасового закриття сміттєспалювального заводу може викликати утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Фактори впливу притаманні обом методам поводження з ТПВ:

- Розташування поблизу населених пунктів спричиняє негативний вплив на населення.

- Вилучення значних площ родючих земель.

- Виникнення значної кількості патогенних мікроорганізмів (бактерії, пліснява, гриби).

- Доступ гризунів, птахів, комах до ТПВ, які можуть погіршити санітарно-епідеміологічну обстановку розносячи інфекції.

- Відсутність повернення у споживання цінних компонентів ТПВ.

Висновки. Методи поводження з ТПВ і технології, які використовуються в Україні, не відповідають сучасним вимогам. Сміттєзвалища та сміттєспалювальні заводи стали фактором значного забруднення довкілля.

Виокремивши фактори впливу існуючих методів постає необхідність удосконалення і підвищення дієвості екологічного, економічного, науково-практичного механізму поводження з ТПВ. Не існує універсального методу поводження з ТПВ, який би задовольняв сучасним екологічним вимогам. Найбільш прийнятним є комбінований метод з вилученням цінних компонентів, який передбачає використання відходів як джерела енергії та вторинної сировини.

Список бібліографічних посилань

1. Ігнатенко О. П. Економіко-екологічні аспекти поводження з твердими побутовими відходами в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.08.01 / Ігнатенко Олександр Павлович. – К., 2004. — 21с.

2. Про затвердження Програми поводження з відходами [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004р. № 265 — Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/265-2004-%D0%BF>

Петрук М.П. Утилізація та екологічна безпека шлаків сміттєспалювальних заводів. / М.П.

Петрук, О.І. Козій. // Захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування : збірник матеріалів I міжнародного конгресу, Львів, 28-29 червня

2009 р. / Національний університет "Львівська політехніка" та ін. - Л. : Видавництво

Національного університету "Львівська політехніка", 2009. - 157 с. - С.